

מחלקת הילדים והנוער במרכז הירושלמי לבריאות הנפש, בי"ח 'איתנים' על שם דונלד כהן, - הנה מחלקת אשפוז המשרתת ילדים ומתבגרים בגילאים 4-21.

מחלקת הילדים ממוקמת ליד מושב גבעת יערים שבפרוזדור ירושלים. סביב המבנה שטח רחב ידיים בו נמצאים מבני בית הספר, משטחי דשא, חורשות עצים, בריכת שחיה מקורה ומחוממת, פינת חי גדולה ומשתלה. המבנה העיקרי הוא בן כ 70 שנה ונבנה במקור כחלק - מפנימייה חקלאית לילדים ערבים יתומים. לאחר קום המדינה שימש המבנה מספר שנים כבית חולים לילדים חולי שחפת ע"ש כריסטיאן העשירי מלך דנמרק. הכשרת המבנה לשמש כבית חולים התאפשרה בזכות תרומות של הקהילה היהודית בדנמרק ושל העם הדני, זאת בנוסף להשקעה של משרד הבריאות. עם הדברת מחלת השחפת באמצע שנות ה 50 עבר - המבנה לשמש מחלקה פסיכיאטרית וילדים ומתבגרים כחלק מבית החולים 'איתנים'.

מחלקה זו היא אחת משתי המחלקות בישראל המאשפוזות ילדים לפני גיל ההתבגרות; לפיכך, ילדים מגיעים אליה לאשפוז מכל רחבי הארץ ומתבגרים מירושלים והסביבה.

30 מיטות האשפוז במחלקה מחולקות בין אגף הילדים ואגף המתבגרים. ילדים ומתבגרים מופנים לאשפוז במחלקה בשל מגוון בעיות פסיכיאטריות קשות: סכיזופרניה, מחלקה בי-פולארית, דיכאון, הפרעות חרדה קשות, הפרעות בהתפתחות האישיות, הפרעות אכילה, תגובות לטראומה, הפרעות בספקטרום האוטיסטי ועוד. סיבת האשפוז היא בד"כ הצורך להתערבות שאינה אפשרית במסגרת הקהילה, ובכלל זה השגחה במקרים של סיכון, אבחון מעמיק וטיפול אינטנסיבי. האשפוז הוא מלא, ובסופו מתאפשרת, לפי הצורך, תקופה של אשפוז יום כשלב ביניים בטרם השחרור לטיפול בקהילה.

במהלך האשפוז מעורבים באבחון ובטיפול אנשי צוות ממקצועות שונים רופאים מומחים - ומתמחים בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר, פסיכולוגים קליניים, עובדים סוציאליים, מרפאים בעיסוק ואנשי צוות סיעודי עם התמחות בפסיכיאטריה.

לצד המחלקה פועל בית ספר שמספק לילדים ולמתבגרים המאושפזים מסגרת חינוכית ולימודית. שילוב בית הספר בפעילות המחלקה מאפשר טיפול במגוון רב של שיטות הבעה ויצירה (אומנות, מוסיקה, דרמה, תנועה, בעלי חיים, ביבליותרפיה ועוד). תפקיד בית הספר לאפשר המשך תפקוד יומיומי ככל האפשר של המתאשפז הצעיר, ולאפשר לילדים ולמתבגרים חזרה טבעית למסגרות הלימודים בקהילה לאחר השחרור.

ברוב המקרים של המקרים האשפוז נעשה בהסכמת הילד והוריו. לעיתים מופנים ילדים לאשפוז בהוראה של הפסיכיאטר המחוזי או בצו בית משפט לנוער. אנו עושים כל מאמץ לשתף את ההורים באופן פעיל בתהליך האבחון והטיפול. לאחר תום הטיפול הילדים חוזרים לביתם או לפנימייה טיפולית (אם יש בכך צורך) ואנו דואגים להפניה למסגרות המתאימות בקהילה להמשך טיפול.

צוות המחלקה מכשיר אנשי מקצוע בתחומי הפסיכיאטריה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, ריפוי בעיסוק, סיעוד וחינוך. המחלקה מסונפת לביה"ס לרפואה של 'הדסה' והאוניברסיטה העברית בירושלים ומוכרת ע"י המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית בישראל להתמחות בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר.